Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0249

Jauna stratēģija attiecībā uz medijpratību un digitālo mācīšanos

Eiropas Parlamenta 2026. gada 7. jūlija rezolūcija par jaunu stratēģiju attiecībā uz medijpratību un digitālo mācīšanos (2025/2181(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/1808 (2018. gada 14. novembris), ar ko, ņemot vērā mainīgos tirgus apstākļus, groza Direktīvu 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva)[1],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1083 (2024. gada 11. aprīlis), ar ko izveido vienotu satvaru mediju pakalpojumiem iekšējā tirgū un groza Direktīvu 2010/13/ES (Eiropas Mediju brīvības akts)[2],

– Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts)[3],

– Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1689 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko nosaka saskaņotas normas mākslīgā intelekta jomā un groza Regulas (EK) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 un (ES) 2019/2144 un

---

1 OV L 303, 28.11.2018., 69. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj.
2 OV L, 2024/1083, 17.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj.
3 OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.

Direktīvas 2014/90/ES, (ES) 2016/797 un (ES) 2020/1828 (Mākslīgā intelekta akts)[4],

– ņemot vērā 2021. gada 25. marta rezolūciju par digitālās izglītības politikas veidošanu[5],

– ņemot vērā Komisijas 2022. gada 11. maija paziņojumu "Digitāla desmitgade bērniem un jauniešiem. Jaunā Eiropas stratēģija "Bērniem labāks internets" (*BIK+*)" (COM(2022)0212),

– ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2025. gada 12. novembra kopīgo paziņojumu "Eiropas demokrātijas vairogs – Spēcīgu un noturīgu demokrātiju stiprināšana" (JOIN(2025)0791),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 5. marta paziņojumu par pamatprasmju rīcības plānu (COM(2002)0088),

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 3. decembra paziņojumu "Eiropas plašsaziņas līdzekļi digitālajā desmitgadē: Rīcības plāns atlabšanas un pārmaiņu atbalstam" (COM(2020)0784),

– ņemot vērā Komisijas 2026. gada 10. februāra paziņojumu "Rīcības plāns kiberbulinga apkarošanai "Stiprāki kopā drošākā tiešsaistes vidē"" (COM(2025)0071),

– ņemot vērā Komisijas 2026. gada 5. marta paziņojumu "Starppaaudžu taisnīguma stratēģija" (COM(2026)0110),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2025. gada 26. novembra rezolūciju par nepilngadīgo aizsardzību tiešsaistē[6],

– ņemot vērā ANO 2024. gada 22. septembra Nākotnes paktu,

– ņemot vērā Eiropas Savienības Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūciju 2018/C 456/01 par regulējumu Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā: Eiropas Savienības jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam[7],

– ņemot vērā Komisijas publikāciju *Guidelines on the ethical use of artificial intelligence and data in teaching and learning for Educators* ("Pamatnostādnes pedagogiem par mākslīgā intelekta un datu ētisku izmantošanu mācīšanas un mācīšanās procesā"), ko publicēja 2026. gadā,

---

4 OV L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.
5 OV C 494, 8.12.2021., 2. lpp.
6 OV C, C/2026/1708, 24.4.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1708/oj.
7 OV C 456, 18.12.2018., 1. lpp.

– ņemot vērā Komisijas publikāciju *Guidelines for teaching informatics: practical strategies for European classrooms* (“Pamatnostādnes informātikas mācīšanai: praktiskas stratēģijas Eiropas klasēm”), ko publicēja 2026. gadā,

– ņemot vērā Komisijas publikāciju *Wellbeing and mental health at school – Guidelines for education policymakers* (“Labbūtība un psihoemocionālā veselība skolā – pamatnostādnes izglītības politikas veidotājiem”), ko publicēja 2024. gadā,

– ņemot vērā Kopīgā pētniecības centra publikāciju *Social media usage and adolescents’ mental health in the EU* (“Sociālo mediju izmantošana un pusaudžu psihoemocionālā veselība Eiropas Savienībā”), ko publicēja 2025. gadā,

– ņemot vērā UNESCO ziņojumus, jo īpaši ziņojumu *Media and information literacy for all: closing the gaps: global analysis of the current state of play of media and information literacy* (“Medijpratība un informācijpratība visiem: trūkumu novēršana – globāla analīze par pašreizējo stāvokli medijpratības un informācijpratības jomā”), ko publicēja 2025. gadā,

– ņemot vērā ESAO publikāciju *Pisa 2022 Results (Volume II): Learning During – and From – Disruption* (*PISA* 2022. gada rezultātu II sējums. “Mācīšanās traucējumu laikā un izdarītie secinājumi”), ko publicēja 2023. gadā,

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 10. oktobra paziņojumu “Vadlīnijas uz Regulas (ES) 2022/2065 28. panta 4. punkta pamata par pasākumiem, ar kuriem nodrošina nepilngadīgo augsta līmeņa privātumu un drošību tiešsaistē”[8],

– ņemot vērā 1989. gada 20. novembra ANO Konvenciju par bērna tiesībām un 2021. gada Vispārējo komentāru Nr. 25 par bērnu tiesībām saistībā ar digitālo vidi,

– ņemot vērā ESAO publikāciju *Recommendation of the Council on Children in the Digital Environment* (“Padomes ieteikums par bērniem digitālajā vidē”), ko publicēja 2025. gadā,

– ņemot vērā Eiropas Padomes 2018. gadā publicētās vadlīnijas par bērna tiesību ievērošanu, aizsardzību un īstenošanu digitālajā vidē,

– ņemot vērā Eiropas Padomes ziņojumu *Media Literacy for all: Supporting marginalised groups through community media* (“Medijpratība visiem: atbalsts marginalizētām grupām, izmantojot kopienas medijus”), ko publicēja 2020. gadā,

---

8 OV C, C/2025/5519, 10.10.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5519/oj.

– ņemot vērā Eiropas Padomes Mediju un informācijas sabiedrības koordinācijas komitejas (*CDMSI*) 2025. gada decembrī pieņemto politikas dokumentu *National Media and Information Literacy (MIL) Strategies: Practical Steps and Indicators* (“Valstu medijpratības un informācijpratības (*MIL*) stratēģijas: praktiski soļi un rādītāji”),

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Kultūras un izglītības komitejas ziņojumu (A10-0173/2026),

A. tā kā medijpratība un digitālā mācīšanās ir būtiska, lai iedzīvotājiem nodrošinātu kritiskās prasmes, kas vajadzīgas, lai neatkarīgi un atbildīgi izvērtētu, pārbaudītu, radītu un kopīgotu informāciju un mediju saturu tradicionālajās un tiešsaistes platformās un izdarītu apzinātu izvēli pastāvīgi mainīgā informācijas vidē; tā kā šīs prasmes stiprina pilsonisko līdzdalību, sociālo iekļaušanu un demokrātisko noturību;

B. tā kā medijpratība un digitālā mācīšanās nodrošina pamatprasmes mūsdienu sabiedrībā un tām ir izšķiroša nozīme, vēršoties pret dezinformācijas izplatīšanos, uzticības medijiem mazināšanos un tiešsaistes platformu, jauno mediju dalībnieku, piemēram, ietekmētāju un satura veidotāju, un mākslīgā intelekta ietekmi; tā kā medijpratība un digitālā mācīšanās ir nepieciešama, ņemot vērā mainītos informācijas patēriņa modeļus, kuru pamatā ir “ritināšanas kultūra”;

C. tā kā medijpratība un digitālā mācīšanās ir neaizstājamas, lai nodrošinātu lietotāju digitālo labbūtību;

D. tā kā ir ievērojami mainījies tas, kā tiek īstenota piekļuve medijiem un digitālajam saturam, un lietotāji, jo īpaši nepilngadīgie un jaunieši, sociālo mediju platformās arvien vairāk izvēlas personalizētas satura formas, cieši seko ietekmētāju darbībām, lielā mērā paļaujas uz algoritmu ieteikumiem un bieži spēj noturēt uzmanību īsāku brīdi nekā tad, kad izmantoja tradicionālos medijus; tā kā sociālie mediji var ātri personalizēt savu saturu, pakļaujot lietotājus, jo īpaši nepilngadīgos, vecāka gadagājuma cilvēkus un citus neaizsargātus lietotājus, riskam, ka kaitīgs saturs varētu tikt pavairots vai ietverts informācijas burbuļos;

E. tā kā dažas digitālo platformu dizaina iezīmes, tostarp algoritmiskās ieteikumu sistēmas, var ietekmēt satura atlasi un tā pamanāmību un var veicināt riskus, kas saistīti ar lietotāju labbūtību un pakļautību kaitīga satura iedarbībai;

F. tā kā pašreizējā ģeopolitiskajā situācijā būtu jānodrošina plašs kognitīvo, tehnisko un sociālo prasmju klāsts ES iedzīvotājiem, lai viņi varētu efektīvi piekļūt mediju saturam un to analizēt un tādējādi saglabāt noturību pret iespējamām manipulatīvām darbībām vai

hibrīduzbrukumiem, kuru mērķis ir destabilizēt pilsonisko diskursu un demokrātiskos procesus;

G. tā kā kvalitatīva, neatkarīga un plurālistiska žurnālistika ir demokrātiskas sabiedrības stūrakmens un tai ir būtiska nozīme medijpratības stiprināšanā, dezinformācijas apkarošanā un iedzīvotāju uzticēšanās informācijas ekosistēmai palielināšanā, tādējādi pozitīvi ietekmējot mediju nozares ekonomisko ilgtspēju; tā kā sabiedriskajiem medijiem ir būtiska nozīme šo mērķu sasniegšanā un tiem ir vajadzīgs pienācīgs un ilgtspējīgs finansējums;

H. tā kā medijpratība un digitālā izglītība ir jāuzskata par neatņemamu tādas visaptverošas mūžizglītības stratēģijas sastāvdaļu, kurai būtu jāaptver izglītojamo un izglītības un informācijas ekosistēmas ieinteresēto personu, tostarp vecāku, aprūpētāju, pedagogu, mediju, žurnālistu, bibliotēku, pilsoniskās sabiedrības organizāciju un jauno mediju dalībnieku, piemēram, ietekmētāju un satura radītāju, īpašās vajadzības; tā kā Starppaaudžu taisnīguma stratēģijā ir atzīts, ka mūžizglītība, digitālās prasmes, medijpratība un visu vecumu grupu cilvēku aktīva līdzdalība ir svarīgākie nosacījumi starppaaudžu taisnīgumam un demokrātiskas sabiedrības noturībai;

I. tā kā efektīvai medijpratībai un digitālajai apmācībai ir vajadzīgas vienlīdzīgas iespējas attiecībā uz piekļuvi izglītībai un plurālistiska informācijas vide;

J. tā kā bērni arvien agrīnākā vecumā piekļūst sociālajiem medijiem un 97 % jauniešu ES izmanto internetu ikdienā, un sociālo mediju platformas kļūst par galveno informācijas avotu jauniešiem vecumā no 15 līdz 24 gadiem[9];

K. tā kā pieejas attiecībā uz medijpratību un digitālo mācīšanos ES atšķiras un pastāv būtiskas atšķirības attiecībā uz to iekļaušanu skolu mācību programmās un darbībām vai programmām sniegtā finansiālā vai administratīvā atbalsta līmeni, un attiecībā uz kompetentajām iestādēm vai struktūrām un to savstarpējo sadarbību;

L. tā kā ANO Bērnu tiesību komitejas 2021. gadā pieņemtajā Vispārējā komentārā Nr. 25 par bērnu tiesībām saistībā ar digitālo vidi ir noteikts, ka digitālajā vidē ir jāievēro, jāaizsargā un jāīsteno bērna tiesības un ka, darot savus produktus un pakalpojumus pieejamus bērniem, digitālo pakalpojumu sniedzējiem ir jāievēro visaugstākie ētikas, privātuma un drošības, kā arī vecuma atbilstības standarti;

M. tā kā medijpratības un digitālās izglītošanās prasmju attīstīšana būtu jāsāk jau no agrīna vecuma, tās ieviešot sākumskolā un tādējādi palīdzot labāk sagatavot bērnus digitālās vides problēmām atbilstoši

---

9 *Maza, M.T. et al., "Association of habitual check behaviour on social media with longitudinal functional brain development", JAMA Pediatrics*, 177. sēj., 2. izdevums, 2023.g., 160.–167. lpp.

viņu vecuma un attīstības vajadzībām; tā kā šīs prasmes ir vienlīdz svarīgas visā cilvēka dzīves laikā, tāpēc ir vajadzīga mūžizglītības pieeja;

N. tā kā digitālo rīku vai tehnoloģiju priekšlaicīga izmantošana nepilngadīgo vidū, pirms ar analogiem rīkiem ir attīstītas medijpratības pamatprasmes un kritiskā domāšana, pakļauj viņus daudziem digitāliem riskiem un kaitējumam tiešsaistē, kurus viņi, iespējams, vēl nespēj atpazīt vai pārvaldīt;

O. tā kā visi iedzīvotāji, jo īpaši nepilngadīgie, jaunieši, vecāka gadagājuma cilvēki, personas ar invaliditāti un cilvēki lauku un attālos reģionos, kur ir ierobežota digitālā infrastruktūra, joprojām ir pakļauti lielākam ekspluatācijas riskam digitālajā vidē; tā kā visu vecumu iedzīvotāji, jo īpaši nepilngadīgie, kuru kognitīvās spējas joprojām attīstās, ir neaizsargāti pret riskiem, kas saistīti ar MI radītu saturu un sarunbotiem;

P. tā kā, lai aizsargātu nepilngadīgos, kad viņi izmanto tiešsaistes platformas, politikas veidotāji gan valstu, gan ES līmenī ir apsprieduši minimālā vecuma noteikšanu, tostarp jautājumus, kas skar minimālo vecumu, vecuma verifikāciju un vecāku veiktu kontroli;

Q. tā kā Komisija 2026. gada martā izveidoja mērķtiecīgu īpašu ekspertu grupu bērnu tiešsaistes drošības jautājumos, kuras uzdevums ir izstrādāt ieteikumus, lai labāk aizsargātu bērnus un stiprinātu viņu iespējas digitālajā vidē; tā kā paneļdiskusija pievēršas arī tam, cik svarīga bērniem, vecākiem un pedagogiem ir medijpratība un digitālā mācīšanās;

R. tā kā ES tiesību aktos audiovizuālajā un mediju jomā ir definēta medijpratība un atzīts tās nozīmīgums, jo īpaši Eiropas Mediju brīvības akta (*EMFA*) 2. panta 21. punktā un Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvā (AVMPD) noteiktajos medijpratības pienākumos; tā kā *EMFA* 13. pantā Eiropas Mediju pakalpojumu padomei ir uzdots apmainīties ar paraugpraksi medijpratības jomā,

Jaunās pieejas attiecībā uz medijpratību un digitālo mācīšanos pamatelementi

1. uzsver, ka uz nākotni vērstai pieejai attiecībā uz medijpratību un digitālo mācīšanos vajadzētu būt orientētai uz to, lai cilvēkiem jebkurā vecumā nodrošinātu pamatprasmes, kas ļautu viņiem pilnībā gūt labumu no digitālās vides, uzlabot viņu radošās prasmes, gūt labumu no saskares ar dažādiem avotiem un izvairīties no riskiem, kas saistīti ar tiešsaistes platformu izmantošanu un dizainu;

2. uzsver medijpratības nozīmi attiecībā uz to, lai nodrošinātu personām kritiskās domāšanas prasmes, kas veicina uz informāciju balstītu un autonomu lēmumu pieņemšanu demokrātiskajos procesos

un palielina pilsonisko atbildību, lai apkarotu dezinformāciju, polarizāciju un ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos, jo īpaši vēlēšanu kontekstā;

3. uzsver, ka medijpratība un digitālā mācīšanās būtu jāatspoguļo plašākās ES iniciatīvās, kuru mērķis ir aizsargāt demokrātiskos procesus, tostarp ES demokrātijas vairoga kontekstā;

4. atzīst, ka pieejām medijpratības un digitālās mācīšanās jomā ir jābūt inovatīvām, paredzētām visām iedzīvotāju grupām un pielāgotām izglītojamo vajadzībām, jo īpaši attiecībā uz neaizsargātiem lietotājiem, kuri ģeogrāfisku, sociālu, kultūras un ekonomisku faktoru dēļ atrodas nelabvēlīgā situācijā;

5. atzīst, ka savstarpējās izglītošanas iniciatīvas, ko īsteno drošāka interneta centri un pilsoniskās sabiedrības organizācijas, ir vērtīgs instruments, kas ļauj uzrunāt bērnus un pusaudžus ar vēstījumiem par drošu interneta izmantošanu, tādējādi papildinot formālo izglītību;

6. uzsver medijpratības un digitālās mācīšanās būtisko nozīmi, palīdzot lietotājiem droši orientēties digitālajā vidē, tostarp cīnīties ar kiberbulingu un citiem kaitējuma veidiem tiešsaistē; jo īpaši uzsver, ka medijpratības un digitālās mācīšanās prasmju nodrošināšanai visā izglītības procesā un mūžizglītības pasākumos ir izšķiroša nozīme kritiskās domāšanas, pašapziņas un atbildīgas uzvedības tiešsaistē attīstīšanā un stiprināšanā;

7. uzsver, ka medijpratības politikai būtu jāpalielina informētība par to, kā digitālā vide un platformu dizains ietekmē piekļuvi informācijai, tostarp spēja izprast algoritmu darbību un atpazīt atkarību izraisošu dizainu un emocionāli manipulatīvu saturu;

8. uzsver digitālās vides pieaugošo ietekmi uz lietotāju psihoemocionālo veselību un labbūtību; aicina Komisiju un dalībvalstis medijpratības un digitālās mācīšanās programmās iekļaut empātijas digitālajā vidē attīstīšanu, atbildīgu uzvedību tiešsaistē un izpratni par digitālās vides ietekmi uz psihoemocionālo veselību un labbūtību, kas ir svarīgi elementi kiberbulinga novēršanā un digitālās labbūtības veicināšanā;

9. uzsver, ka ir svarīgi izmantot visus attiecīgos pieejamos regulatīvos instrumentus un vajadzības gadījumā veicināt sadarbību starp visiem attiecīgajiem dalībniekiem, lai panāktu ES pieeju medijpratības un digitālās mācīšanās jomā;

10. uzsver, ka ir svarīgi stiprināt sadarbību starp publiskajām un privātajām ieinteresētajām personām, lai veicinātu medijpratību visā ES; uzsver pilsoniskās sabiedrības organizāciju, kopienu iniciatīvu, brīvprātīgo un kultūras dalībnieku svarīgo lomu uzticēšanās veidošanā, tādējādi veicinot dialogu publiskās debatēs;

11. atzinīgi vērtē medijpratības ekspertu grupas un Eiropas Digitālo mediju novērošanas centra (*EDMO*) darbu un to svarīgo lomu politikas veidotāju, pētnieku un nozares speciālistu apvienošanā, lai izveidotu daudzdisciplīnu ekspertu kopienu, apmainītos ar paraugpraksi un uzlabotu informētību; aicina pastiprināt darbības medijpratības jomā, lai atbalstītu sadarbību starp dalībvalstīm;

12. uzsver to, ka ir svarīgi visā formālās izglītības procesā skolu mācību programmās ieviest medijpratību un digitālo mācīšanos, un nepieciešamību izstrādāt uz pierādījumiem balstītu un holistisku pieeju digitālo tehnoloģiju izmantošanai skolās;

13. uzsver, ka ir svarīgi veicināt medijpratību un digitālo mācīšanos ārpus formālās izglītības un darbavietā, nodrošinot mūžizglītību un visu sabiedrību aptverošu pieeju, kurā iesaistītas valdības, izglītības iestādes, pilsoniskā sabiedrība, mediju organizācijas, tehnoloģiju platformas un ģimenes;

14. aicina Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm izveidot strukturētu uzraudzības un izvērtēšanas sistēmu valstu medijpratības pasākumiem, tostarp izmērāmus rādītājus, ar kuriem novērtē zināšanas, uzvedības rezultātus, kritiskās domāšanas attīstību un noturību pret dezinformāciju, cita starpā veicot ilgtermiņa pētījumus un izvērtējot vecumam atbilstošas pieejas un vecāku atbalsta programmas;

Medijpratība un digitālā mācīšanās: mūsdienu mediju ekosistēmas pīlāru stiprināšana

15. aicina ES iestādes un dalībvalstis sadarboties, lai izveidotu koordinētu ES medijpratības un digitālās mācīšanās pieeju;

16. aicina Komisiju novērtēt un attiecīgā gadījumā ierosināt kopēju ES pieeju attiecībā uz vecumam atbilstošu piekļuvi tiešsaistes platformām, jo īpaši sociālo mediju platformām, ievērojot pieeju, kuras pamatā ir bērnu labbūtības aizsardzība, nepilngadīgo kognitīvās un emocionālās attīstības vajadzību atzīšana un nepieciešamība nodrošināt drošu un vecumam atbilstošu digitālo vidi, vienlaikus pilnībā ievērojot pamattiesības un valstu pieeju atšķirības;

17. aicina Komisiju izvērtēt attiecīgos AVMPD noteikumus, nodrošināt tās izpildi un ierosināt mērķtiecīgus grozījumus, lai vēl vairāk palielinātu lietotāju, jo īpaši nepilngadīgo, aizsardzības līmeni video koplietošanas platformās, paplašināt mediju satura noteikumus, attiecinot tos arī uz ietekmētājiem un satura radītājiem, un nodrošināt MI radīta, MI manipulēta un komerciāli sponsorēta satura efektīvu marķēšanu, nepaļaujoties tikai uz marķējumiem vai automatizētiem rādītājiem;

18. prasa izstrādāt un popularizēt rīcības kodeksus un skaidras pamatnostādnes ietekmētājiem un satura veidotājiem par medijpratības un digitālās mācīšanās principu integrēšanu to saturā, ņemot vērā viņu būtisko lomu informācijas patēriņa modeļu veidošanā, jo īpaši jauniešu vidū; mudina tiešsaistes platformas nodrošināt, ka saturs, kas aktīvi veicina medijpratību, kritisko domāšanu un drošību tiešsaistē, ir labāk pamanāms, cita starpā tam izmantojot ieteikumu sistēmas;

19. aicina dalībvalstis nodrošināt efektīvu pārraudzību un nodrošināt, ka video koplietošanas platformas pilda savu pienākumu nodrošināt efektīvus medijpratības pasākumus un rīkus un palielināt lietotāju informētību par šādiem pasākumiem un rīkiem, kā noteikts AVMPD 28.b panta 3. punktā; aicina valstu regulatīvās iestādes un struktūras izmantot sadarbības mehānismu, kas izveidots saskaņā ar Eiropas Mediju brīvības akta 15. pantu, lai nodrošinātu šā pienākuma efektīvu izpildi visā ES;

20. atgādina, ka saskaņā ar AVMPD 33.a pantu dalībvalstīm ir pienākums veicināt medijpratību un veikt pasākumus tās attīstīšanai, un ziņot Komisijai par šo pasākumu īstenošanu; mudina valstu mediju regulatorus, izstrādājot šādus pasākumus, apspriesties ar visu iedzīvotāju grupu pārstāvjiem, izstrādājot šādus pasākumus, un izmantot pielāgotu pieeju, kurā ņemtas vērā visu vecumu cilvēku vajadzības; aicina dalībvalstis nodrošināt, ka šādām iestādēm ir stabils un mērķtiecīgs finansējums, lai veicinātu un īstenotu medijpratības pasākumus;

21. mudina ļoti lielās tiešsaistes platformas saskaņā ar Digitālo pakalpojumu akta (DPA) prasībām ieviest saprātīgus, samērīgus un efektīvus riska mazināšanas pasākumus, lai novērstu sistēmiskos riskus, kas izriet no tā, ka tiek ekspluatēta lietotāju, jo īpaši nepilngadīgo, medijpratības un digitālās mācīšanās prasmju nepietiekamība; aicina ļoti lielās tiešsaistes platformas veikt medijpratības un digitālās mācīšanās ietekmes novērtējumus, lai proaktīvi noteiktu, kā to pakalpojumu dizains var ietekmēt lietotāju spēju piekļūt saturam, radīt to un iesaistīties tajā;

22. uzsver, ka šādos ietekmes novērtējumos būtu jāņem vērā arī ietekme uz lietotāju labbūtību un kognitīvo un sociālemocionālo attīstību un psihoemocionālo veselību, kā arī riski, kas saistīti ar dizaina iezīmēm, kas virzītas uz iesaisti vai var izraisīt atkarību; aicina nodrošināt to, lai šādi novērtējumi būtu pārredzami, neatkarīgi un publiski pieejami;

23. aicina Komisiju nodrošināt, ka medijpratības saistības tiek efektīvi īstenotas saskaņā ar DPA Rīcības kodeksu dezinformācijas jomā;

24. aicina Komisiju medijpratību un digitālo mācīšanos iekļaut DPA pamatnostādņu par pasākumiem augsta līmeņa privātuma un

drošības nodrošināšanai nepilngadīgajiem tiešsaistē pārskatīšanā, jo īpaši attiecībā uz medijpratību un digitālās mācīšanās pasākumiem, ko tiešsaistes platformas varētu veikt, lai nepilngadīgajiem tiešsaistē nodrošinātu vecumam atbilstošu pieredzi;

25. aicina Eiropas Mediju pakalpojumu padomi izmantot strukturēto dialogu, kā noteikts *EMFA* 19. pantā, lai uzraudzītu ļoti lielu tiešsaistes platformu veiktos pasākumus attiecībā uz medijpratību, un pastiprināt dialogu starp mediju pakalpojumu sniedzējiem attiecībā uz to, lai veicinātu medijpratību un digitālo mācīšanos, kā arī cienījamu mediju pamanāmību tiešsaistē;

26. uzsver, ka medijpratības politikā ir pilnībā jāievēro vārda brīvība un mediju plurālisms un tai vajadzētu dot lietotājiem iespējas, bet neierobežot piekļuvi dažādiem informācijas avotiem;

27. uzsver, ka medijpratība ir atkarīga ne tikai no lietotāju spējas kritiski izvērtēt informāciju, bet arī no spēcīgas, neatkarīgas un kvalitatīvas žurnālistikas, kas sniedz uzticamu, pārbaudītu un plurālistisku informāciju; aicina Komisiju stiprināt atbalstu tradicionālajiem medijiem Eiropas, valstu, reģionālā un vietējā līmenī, ņemot vērā to būtisko lomu iedzīvotāju informēšanā, cita starpā veicinot taisnīgu atlīdzību par žurnālistikas saturu un nodrošinot ilgtspējīgu finansējumu, jo īpaši ar tādām programmām kā gaidāmā programma *AgoraEU*;

28. aicina Komisiju Mediju noturības programmā par prioritāti noteikt medijpratības pasākumus un nodrošināt, ka šādi pasākumi sasniedz visas vecuma kategorijas (jauniešus, pieaugušos, vecāka gadagājuma cilvēkus) lauku, attālajās un pilsētu teritorijās;

29. aicina dalībvalstis nodrošināt, ka valstu medijpratības pasākumi ietver īpašas informēšanas stratēģijas sociāli un ekonomiski nelabvēlīgā situācijā esošām grupām, personām ar invaliditāti, cilvēkiem, kas dzīvo attālos reģionos, un cilvēkiem ar zemāku digitālo prasmju līmeni, lai novērstu to, ka medijpratības un digitālās mācīšanās nepilnības pastiprina plašāku nevienlīdzību;

30. uzsver, ka ir jānodrošina stabils un ilgtermiņa ES finansējums medijpratībai un digitālajai apmācībai; aicina Komisiju attiecīgajās ES programmās, tostarp gaidāmajā programmā *AgoraEU*, par prioritāti noteikt medijpratības iniciatīvas, galveno uzmanību pievēršot kritiskajai domāšanai, noturībai pret dezinformāciju un mediju plurālismam;

31. aicina Komisijas Medijpratības ekspertu grupu, Eiropas Mediju pakalpojumu padomi un Eiropas Digitālo pakalpojumu padomi cieši sadarboties jautājumos, kas saistīti ar medijpratību un digitālo mācīšanos, un sniegt turpmākus norādījumus par praktiskām darbībām, ko varētu veikt valsts līmenī;

32. aicina Komisiju izmantot rezultātus, kas gūti Eiropas medijpratības nedēļā kā ikgadējā nozīmīgā pasākumā, lai iepazīstinātu ar paraugprakses piemēriem un nodrošinātu iekļaujošu diskusiju un spēju veidošanas forumu, un mudināt plašu ieinteresēto personu un iestāžu loku, tostarp Eiropas Parlamenta vietējos birojus (*EPLO*) dalībvalstīs un starptautiskās organizācijas, aktīvi piedalīties medijpratības un digitālās mācīšanās veicināšanā, nodrošinot to, ka šādi pasākumi atspoguļo viedokļu daudzveidību;

Medijpratība un digitālā mācīšanās: holistiskas un uz nākotni vērstas izglītības sistēmas veicināšana

33. aicina Komisiju atzīt medijpratību un digitālo izglītību par visu iedzīvotāju pamatprasmēm; aicina dalībvalstis iekļaut medijpratību un digitālo mācīšanos izglītības programmās vecumam atbilstošā veidā; uzsver, ka analogos rīkus var izmantot, lai veicinātu medijpratību;

34. aicina Komisiju 2030. gada Ceļvedī par digitālās izglītības un prasmju nākotni īpašu uzmanību pievērst medijpratībai un digitālo kompetenču stiprināšanai, kiberbulinga novēršanai un digitālās labbūtības veicināšanai;

35. aicina Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm nodrošināt Eiropas rokasgrāmatu un citus izglītojošus materiālus par medijpratību, kas būtu pielāgoti visām vecuma grupām un izglītības līmeņiem, un organizēt regulārus darbseminārus, kuros galvenā uzmanība tiktu pievērsta kritiskajai domāšanai, informācijas avotu pārbaudei, mediju plurālismam, atbildīgai iesaistei medijos un faktu pārbaudes organizāciju, žurnālistikas pašregulējošo struktūru un kopienas mediju lomai, kā arī norādījumiem vecākiem un aprūpētājiem par vecumam atbilstošu mediju izmantošanu, tiešsaistes riskiem un MI rīkiem;

36. mudina dalībvalstis, izstrādājot un izvērtējot medijpratības un digitālās mācīšanās iniciatīvas, apspriesties un sadarboties ar pedagogiem, pētniekiem, akadēmiskajām aprindām, pilsoniskās sabiedrības organizācijām, vecākiem, aprūpētājiem un jaunatnes organizācijām, lai nodrošinātu, ka minētās iniciatīvas atbilst izglītojamo un pedagogu vajadzībām;

37. aicina dalībvalstis un Komisiju nodrošināt, ka digitālo mācību rīku ieviešana izglītībā nav pakļauta nepamatotai komerciālajai ietekmei; uzsver, ka sadarbībai ar privātā sektora dalībniekiem vajadzētu būt pārredzamai, vērstai uz izglītību un tā jāīsteno sabiedrības interesēs;

38. aicina dalībvalstis stiprināt medijpratību un digitālās mācīšanās programmas, lai lietotāji varētu atšķirt redakcionālu, komerciālu un sintētisku saturu un identificēt pārliecināšanas paņēmienus; uzsver, ka šajās programmās ir jāintegrē MI pratība, lai varētu atpazīt MI

radītu saturu un ar to saistītos manipulācijas un maldinošas informācijas riskus;

39. aicina Komisiju ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm steidzami un visaptveroši novērtēt digitālo ierīču un pakalpojumu, tostarp MI rīku, ietekmi izglītības vidē uz mācību rezultātiem, kognitīvo attīstību, labbūtību, psihoemocionālo veselību un spēju noturēt uzmanību, lai atbalstītu to atbildīgu izmantošanu skolās; mudina Komisiju vajadzības gadījumā ierosināt politikas pasākumus, kas varētu paredzēt mērķtiecīgus ierobežojumus vai aizliegumus, jo īpaši agrīnajā pirmsskolas izglītībā, lai nodrošinātu, ka digitālo tehnoloģiju izmantošana izglītībā ir stingri pedagoģiski pamatota, vecumam piemērota, samērīga un balstīta uz neatkarīgiem zinātniskiem pierādījumiem, lai šādu rīku izmantošana drīzāk balstītu mācību procesus, nevis tos aizstātu;

40. aicina dalībvalstis nodrošināt pastāvīgu apmācību mediju un digitālās izglītības jomā gan pedagogiem formālās un neformālās izglītības vai ikdienējās mācīšanās ietvaros, gan bibliotekāriem un paredzēt šim mērķim pienācīgu finansējumu; aicina Komisiju stiprināt medijpratības apmācību, izmantojot drošāka interneta centrus, platformu “Bērniem labāks internets” un attiecīgās ES platformas;

41. aicina Komisiju un attiecīgās valstu regulatīvās iestādes vai struktūras rīkot izglītošanas un sabiedrības informēšanas kampaņas par medijpratību un digitālo mācīšanos, lai palielinātu informētību par to, kā digitālā vide veido uzvedību tiešsaistē, un par pieejamajiem vecāku kontroles pasākumiem, spēkā esošajiem tiešsaistes platformu juridiskajiem pienākumiem un pieejamajiem atbalsta mehānismiem, tostarp par organizācijām, kas sniedz pieejamu atbalstu psihoemocionālās veselības jomā;

42. aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt mediju lietotprasmi un digitālo mācīšanos mūža garumā visiem iedzīvotājiem, īpašu uzmanību veltot pieaugušajiem, vecāka gadagājuma cilvēkiem un neaizsargātām iedzīvotāju grupām;

43. atzīst publisko bibliotēku, kopienu centru un pilsoniskās sabiedrības organizāciju nozīmi, kas ir uzticami, pieejami un iekļaujoši medijpratības un digitālās mācīšanās centri un veicina sociālo iekļaušanu, demokrātisko līdzdalību un vienlīdzīgu piekļuvi zināšanām, kultūrai un informācijai; aicina dalībvalstis pastiprināt partnerības un investīcijas šajā svarīgajā vietējā infrastruktūrā, nodrošinot pienācīgu finansējumu, personāla apmācību un piekļuvi atjauninātiem digitālajiem rīkiem un resursiem;

44. aicina Komisiju un dalībvalstis sadarbībā ar sabiedriskas nozīmes dalībniekiem un attiecīgajām ieinteresētajām personām sniegt atbalstu tādu noturīgu un uzticamu digitālo ekosistēmu attīstībai, kas

stiprina Eiropas digitālo noturību, mediju plurālismu un iedzīvotāju piekļuvi precīzai un uzticamai informācijai;

45. aicina dalībvalstis un to reģionālās un vietējās iestādes inovatīvā un radošā veidā veicināt medijpratību un digitālo izglītību pilsētās gan fiziskajā, gan digitālajā vidē, lai veicinātu demokrātisko un pilsonisko līdzdalību; uzsver, ka pilsētām ir izšķiroša nozīme sabiedrisko vietu drošuma un drošības garantēšanā, jo tajās arvien vairāk jūtama informācijas vides ietekme;

° °

46. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.